

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460518

16. De Sacramentis non iterandis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61781](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61781)

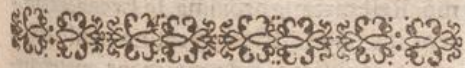
propendet Diana *d. resol. 15.* Ego pronior sum in affirmativam, eò quòd virtus & dignitas partis sacræ trahat ad se totum non sacrum, modò sit ejusdem speciei: nam juxta rectam Philosophiam, quando duo liquores, qui admiscuntur, sunt ejusdem speciei, habentque qualitates valde similes ejusdem virtutis, & vigoris, ut duo vina alba, vel duo olea, ex admixtione nulla fit corruptio, nec resultat aliud quod tertium, sed unio duntaxat & continuatio illarum partium. Consultum tamen est, ut oleum profanum non statim in æquali, aut majori quantitate consecrato admisceatur, sed ut additio sensim fiat: tunc enim semper censetur idem esse, quod immediatè ante fuit.

§. V.

20 *Forma sacræ Unctionis alia est essentialis, alia accidentalis.* Essentialis stat in solenni illa verborum conceptione, quibus Episcopus vel Presbyter in unguendo utitur. Accidentalitatis consistit in modo, cæremoniis, & solennitatibus harum inunctionum; quæ ex Pontificali Romano & Ecclesiæ praxi desumi possunt.

§. VI.

21 *Finis & Effectus sacræ Unctionis pro eisdem diversitate variat.* Potissimus autem & potentissimus est augmentum Divinæ gratiæ ad exequendum rectius ea, quæ cujusque Ordinatio, dignitas & conditio requirit; vel arrestatio diabolicæ potestatis.

TITULUS XVI.

De Sacramentis non iterandis.

SUMMARIA.

1. Sacramenti definitio. 2. 3. & divisio.
4. Sacramentorum Author est Christus.
5. Minister ordinarius. 6. & subiectum homo fitator.

7. *Qua materia.* 8. *Qua forma.* 9. *Quis finis Sacramentorum?*

10. *Effectus Sacramentorum.*

11. *Baptismus Confirmatio, & Ordo impune non iterantur.* 12. *Nisi prudenter dubitetur, an Valide collati sint.*

PORRò quia Ordo est Sacramentum, quod iterari nequit, ideò in genere hic agitur de Sacramentis Novæ-Legis, eorùmque iteratione.

§. I.

Definitur Sacramentum, quòd sit invisibilis gratiæ visibilis forma. 6. sacrificium 32. de Consecrat. dist. 2. Vel explicatius: quòd sit sensibile signum invisibilis gratiæ ad nostram justificationem divinitus institutum.

§. II.

Dividuntur Sacramenta Novæ Legis juxta præsentem Rubricam in iterabilia, & initerabilia. Iterabilia, quæ scilicet sapiùs suscipi possunt, sunt quatuor: *Evcharistia, Pœnitentia, Extrema Unctio, & Matrimonium.* quia hæc solum conferunt gratiam facillè amissibilem, ideòque reiteratione Sacramenti recuperabilem. Initerabilia sunt tria: *Baptismus, Confirmatio, & Ordo.* Quia hæc ultra gratiam sanctificantem etiam imprimunt characterem indelebilem in anima suscipientis. Trident. *sess. 7. de Sacrament. in gen. can. 9.*

II. *Dividi solent in Sacramenta mortuorum & vivorum.* Sacramenta mortuorum sunt duo: *Baptismus & Pœnitentia:* quia per se conferunt gratiam primam, adeòque profunt homini spiritualiter *mortuo* in peccato mortali, originali, vel actuali. Per accidens tamen hæc Sacramenta sæpe conferunt gratiam secundam. Sacramenta vivorum sunt quinque: *Confirmatio, Evcharistia, Extrema Unctio, Ordo, & Matrimonium:* quia per se conferunt gratiam secundam, seu augmentum gratiæ præexistentis; adeòque profunt solum homini jam *vivo* spiritualiter, seu existenti in statu gratiæ, quamvis eadem per

P 2

acci-

accidens quandoque conferant gratiam primam. Ita Theologi omnes.

§. III.

4 *Causa efficiens* Sacramentorum Novæ Legis est vel principalis, vel instrumentalis.

Principalis est Christus, ipsum namque omnia Sacramenta instituisse, est de fide sæpius definitum in Trident. *sess. 5. 6. 7. 13. 14.* præsertim verò *sess. 7. de Sacram. in gen. can. 1.* ubi dicitur anathema in eos, qui dicunt Sacramenta Novæ Legis non fuisse omnia à JESU Christo Domino nostro instituta.

5 *Instrumentalis* est Minister. Est autem minister Ordinarius Sacramentorum solus homo viator non tamen omnis, sed qui ad hoc in Ecclesia ritè ordinatur & potestatem accipit. *Prima pars* colligitur ex facto Christi, qui *Matth. ultimò* solis hominibus viatoribus dedit potestatem baptizandi; & *Luc. 22.* conficiendi Evcharistiam; & *Joan. 20.* remittendi peccata. *Secunda pars* constat tum ex Trident. *d. sess. 7. Can. 10.* ubi damnatur, qui dixerit, Christianos omnes in omnibus Sacramentis administrandis habere potestatem: tum ex communi sensu DD. & praxi Ecclesiæ, quâ docemur, etsi quilibet homo sit sufficiens minister Baptismi propter summam ejus necessitatem, & matrimonii ipsi contrahentes, ordinarium tamen Confirmationis, & Ordinis ministrum esse solum Episcopum, ministrum verò Evcharistiæ, Pœnitentiæ, & Extremæ Unctionis solum esse Sacerdotem.

§. IV.

6 *Subjectum* Sacramentorum est homo viator: omnis quidem respectu Baptismi: respectu verò reliquorum solum baptizatus: cum Baptismus sit janua reliquorum Sacramentorum. *c. 2. de Cognat. spiritali in 6.* Requiritur tamen præterea ad Sacramentum Ordinis in suscipiente sexus masculinus, ut supra *Tit. 11. §. 4. n. 8.* probavimus: & ad

Sacramenta Pœnitentiæ, Extremæ Unctionis, ac Matrimonii usus rationis: hæc enim supponunt hominem doli, peccati, aut contractus capacem. Cætera nempe Baptismus, Confirmatio, Evcharistia, & Ordo validè etiam ab infante recipi possunt, quia non nisi in adultis rationis usu præditis aliquem proprii liberi arbitrii motum & intentionem prærequirunt. Layman *de Sacram. tr. 1. c. 6. n. 4.*

§. V.

Materia Sacramentorum est duplex, remota & proxima. Remota est res illa sensibilis, in qua, vel circa quam exercetur actio Sacramentalis. Proxima in Sacramentis, quæ in usu consistunt, est ipsa actio exercita in & circa materiam remotam. Sic in Baptismo materia remota est aqua, proxima ablutio: in Confirmatione materia remota est Chrisma, proximo inunctio in fronte; in Pœnitentia materia remota sunt peccata post Baptismum commissa, proximo sunt actus, qui circa illa versantur, nempe contritio & confessio: in Extrema Unctione materia remota est oleum infirmorum, proxima est ipsa inunctio: in Ordine materia remota sunt instrumenta tradenda ordinando, proxima eorundem traditio: in Matrimonio materia remota sunt corpora sponsi & sponsæ, ipse verò mutuus consensus, quatenus est traditio mutua juris in corpus proprium ad usum Matrimonii est materia proxima. In Evcharistia autem, quæ non est Sacramentum in usu transiente consistens, sed permanens, materia remota quidem est panis & vinum, proxima verò non est consecratio hujus materiæ, sed species panis & vini relictæ continentes corpus & sanguinem Christi.

§. VI.

Forma in quolibet Sacramento sunt verba certa unacum applicatione materiæ profertur da à Ministro, ut tradit Concil. Florentinum

in Decreto Eugenii. his verbis: *Hac omnia Sacramenta tribus perficiuntur, videlicet rebus tanquam materia, verbis tanquam forma, & persona ministri conferentis Sacramentum, cum intentione faciendi, quod facit Ecclesia. Quorum si aliquid desit, non perficitur Sacramentum.* Non tamen eadem conjunctio exigitur in omnibus Sacramentis, quo ad eorum materiam & formam; sed in aliis major, in aliis minor, juxta varias conditiones rerum, aut verborum, quibus quodlibet Sacramentum componitur. Unde quia forma baptismi significat abluionem fieri à ministro, inter illa requiritur tanta similitudo, quanta necessaria est, ut ex usu communi verba proferens censeatur actionem illam efficere. Quia verò per formam Eucharistiae demonstratur materia, in quam verba cadunt, necesse est, ut illa actu sit praesens, quando forma profertur. At Pœnitentia, quia se habet per modum iudicii, stare potest, etsi qui hodie peccata sua confitetur alicui Sacerdoti, cras ab eodem absolvatur. Interim in praxi consultum est, procurare similitudinem materiae & formae majorem, quam potest minister, non tamen nimis scrupulosè. Videatur Suarez *disp. 2. sect. 2. §. sed quares.*

§. VII.

9 *Finis Sacramentorum Novae Legis est sanctificare hominem per gratiam DEI in via, & consequenter mediante perseverantiâ etiam per correspondentem gloriam in patria.*

§. VIII.

10 *Effectus Sacramentorum alius est generalis, alius specialis. Generalis, seu communis omnibus Sacramentis est gratia sanctificans, prout definit Trident. sess. 7. de Sacram. in gen. Can. 6. & 8. ubi sic detonat: si quis dixerit, per ipsa Sacramenta Nova Legis ex opere operato non conferri gratiam, anathema sit. Effectus specialis quorundam Sacramen-*

torum, nempe Baptismi, Confirmationis, & Ordinis, est vel proximus, vel remotus. Proximus est character, id est, insigne, seu signum spirituale, & supernaturale, indelebiter animae impressum, quo Christiani ab aliis discernuntur, & tum in perceptione, tum in administratione Sacramentorum specialiter apti efficiuntur. Remotus & moralis quasi Characteris effectus est, Sacramentum, à quo impressus est, reddere irreiterabile. Trident. d. sess. 7. can. 9.

Quid si ergo quis tale Sacramentum iteret, I. secundò baptizetur, confirmetur, ordinetur? Talis nullum effectum suscipit, cum Sacramentum illud iteratum simpliciter sit nullum: & si scienter fiat, tam conferens, quam suscipiens gravi sacrilegio se contaminet; & insuper in reiteratione Baptismi uterque incurrit irregularitatem juxta *c. 2. de Apostatis c. 10. causâ 1. q. 7.* non item in reiteratione Confirmationis, & Ordinis: de his enim nihil expressum in jure reperitur; non est autem statuenda irregularitas, nisi in casibus jure expressis. *c. is qui 18. de Sentent. excomm. in 6. Zoëf. h. r. n. 2.* Dissentit Navarr. in *Manuali. c. 27. n. 247.*

Planè hæc Sacramenta sub conditione re-iterantur, quoties prudenter dubitatur, & omnibus benè expensis non minùs invalidè, quam validè collata esse præsumuntur, præsertim si pro nullitate fortiores præsumptiones urgerent; quamvis etiam æquales probabiliter sufficiant, cum tunc rationabilis causa adjectionem conditionis excuset, & conditio efficiat, quò minùs fiat irreverentia, vel iteratio aliqua Sacramenti. Ad hæc communiter receptum est, circa Sacramenta in dubio præferendam esse opinionem animabus faventem. Interim quivis scrupulus, aut vanus timor absque prudenti dubitationis fundamento non sufficit, utpote ex levitate aliqua duntaxat procedens: ut si quis non re-

cordeur, vel sibi absolutè imaginetur, quòd materiam Ordinationis non debitò modò tægerit, vel Ministrum non debitò modò pronuntiassè formam, &c. nisi forsan ex confessione propria Ministri, vel aliunde constaret, quòd tunc temporis ex malitia, vel ignorantia formam substantialem corruperit, v. g. baptizaverit plerosque in nomine Dæmonis, vel aliò modò invalidò: tunc enim utique sub conditione saltem rebaptizari deberent omnes, circa illud tempus ab eodem baptizati. arg. *c. si nulla* 113. *dist. 4. de Consecr.*

TITULUS XVII. De Filiis Presbyterorum ordinandis, vel non.

SUMMARIA.

1. *Quid sit defectus natalium? 2. Et unde probentur?*
3. *Usque. 8. Recensentur illegitimi.*
4. *Proles habita ex Conjugibus solenni voto castitatis obstrictis est legitima.*
5. *In dubia quis præsumi debeat legitimus?*
9. 10. 11. *Illegitimi sunt incapaces Ordinum. 12. Et beneficiorum.*
13. *Defectus natalium non annulat Ordinationem, bene verò collationem beneficii & electionem.*

UT Tit. 11. §. 4. n. 31. diximus illegitimos præsertim Presbyterorum filios ab Ordinum receptione impedit defectus Natalium; qui dicitur vitium originis, & hoc tir. examinatur.

§. I.

1. *Definitur defectus natalium, quòd sit vitiosa conditio natalium, ex injustis nuptiis, vel illicito Parentum coitu contracta.*

§. II.

1. *Causa efficiens defectus natalium est illicitus coitus extramatrimonialis Parentum, puta concubinatus, fornicatio, stuprum, sacrilegium, incoestus, aut adulterium.*

§. III.

Subiectum hujus defectus sunt liberi illegitimi, quò nomine appellamus omnes extra matrimonium procreatos, ut sunt.

I. *Liberi naturales*, seu *nothi*, ac *bastardi*, hoc est, illi, qui ex concubina, quam quis unicam uxoris locò domi suæ retinebat, nati sunt. *t. r. C. de Naturalib. lib.*

II. *Spurii*, quales sunt, qui vulgò concepti, id est, ex fornicatione vel stupro geniti sunt, & dicuntur ita, quasi sinè patre filii; non quòd Patrem non habeant, sed quòd non habeant demonstrabilem, vel legitimum: Pater enim in acceptione civili est, quem iusta nuptiæ demonstrant. *§. penult. Inst. de Nuptiis. l. 23. ff. de statu hom. l. 5. ff. de in jus voc.* Unde scitè Martialis: *cui populus Pater est, non habet ille Patrem.* Planè hodie Nothorum ac spuriorum nomina fermè confusa sunt, postquam concubinatus æquè cœpit esse sub pœna ac quilibet alius concubitus extramatrimonialis. *Covar. de Matrim. p. 2. c. 8. §. 4. n. 3. & 4.*

III. *Liberi sacrilegi*, id est, ex sacrilego commercio progeneriti.

Dubium est: an suscepti ex vero matrimonio, sed Parentibus eò sacrilegè ob emissum solenne votum castitatis utentibus, legitimi, vel illegitimi censendi sint? Rationem dubitandi suppeditat textus in *c. 14. h. r.* ubi Papa dispensat ad Ordines cum illo, qui à Patre Sacerdote, quantumvis ex legitima uxore conceptus & genitus sit. Ex quo talem filium illegitimum esse docent Glossa *ib. in pr.* Ego ita distinguendum puto. *Primo*, si ante consummatum matrimonium unus Conjugum profiteatur Religionem, & postmodum ad sæculum & conjugium revertatur, sine dubio non nisi illegitima proles nasci potest: quia matrimonium ipso jure dissolutum fuerat per Religionis ingressum. *c. 2. & 14. de Convers. conjug.* *Secundo* si unus Conjugum post-